

Opština Kovačica je ponajviše poznata po slikarima naivcima, po slozi naroda koji ovde žive, a manje kao značajan poljoprivredni rejon u južnom Banatu, čije se stanovništvo, u stvari, najviše bavi poljoprivrednom proizvodnjom. Po nekim statistikama, poljoprivredom u opštini Kovačica bavi se oko 60% ljudi, bilo kao primarnom ili kao sekundarnom delatnošću. Više o tome saznali smo od diplomiranog inženjera poljoprivrede Jozefa Havjara, stručnog savetnika za poljoprivredu opštine Kovačica.

-Što se tiče kontrolisane proizvodnje imamo povoljan odaziv samih potrošača, krajnjih kupaca koji kupuju takve poljoprivredne proizvode na pijaci, gde su mogli da vide ko prodaje povrće iz kontrolisane proizvodnje i kupe proizvode za koje znaju da su tretirani hemijom, tj. aktivnim materijama, ali preparatima koji nisu toliki štetni za organizam i kod kojih je ispoštovan rok tolerancije karence. Potrošača su sa takvih, obeleženih tezgi, kupovali radije robu, što naravno doprinosi većoj zainteresovanosti poljoprivrednih proizvođača za takav vid bavljenja povrtarstvom na našoj teritoriji i da se u nekom narednom periodu priključe većem broju u taj projekat, ukoliko bude mogućnosti i sredstava za to i na taj način da stimulišemo proizvodnju povrtarstva na teritoriji opštine Kovačica.

Organske proizvodnje zastupljena je na jako malo površina, svega nekoliko hektara, uglavnom u Crepaji, gde se najviše gaje, na žalost, ratarske kulture. Za sada su to zanemarljive površine, ali očekujemo da će se usvajanjem novog Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, segment organske proizvodnje bolje tretirati i stimulisati. Podsticajna sredstva poljoprivrednim proizvođačima su od izuzetne važnosti, kako bi započeli proizvodnju. Jer, to je postupak koji traje, i potrebno je dve godine za period konverzije, da bi se započela organska proizvodnja, što podrazumeva određene izdatke koje poljoprivrednici moraju da snose za kontrole i usluge službe koje izdaju sertifikate za tu vrstu proizvodnje. U narednom periodu verujem da će Ministarstvo poljoprivrede naći dovoljno sredstava da malo više podstiče razvoj organske proizvodnje i nadam se da će i poljoprivrednici sa naše teritorije, ukoliko im se pruži šansa, da je iskoriste i da započnu organsku proizvodnju na većim površinama.

*Da li su poljoprivrednici dobili veće pare zato što se bave kontrolisanim povrtarstvom?

-Nisu dobili veće pare. Cene na pijaci su bile iste, a prednost je bila ta da su oni odmah prodali svoje proizvode. To su bile lepe slike koje su mogle da se vide na pijaci, kada su ljudi više kupovali neugledniji, manji paradajz, ali ispred kojeg je pisalo da je iz kontrolisane proizvodnje. Mi smo kao opština svoje delovanje usmerili u dva pravca: prvi je bio da pomognemo proizvođačima povrća, ali i da zaštitimo naše potrošače, kupce na pijaci. Imali smo izvesnih problema i u ovoj proizvodnji, ne neke koji se ne mogu otkloniti, npr. kako se skladište zaštitna sredstva, da li su preblizu povrća i slično.

Institut "Tamiš" je preuzeo potpunu kontrolu nad ovim poslom, ali i deo oko edukacije proizvođača, koji se sastojao jednim delom od predavanja, a drugim u kontroli proizvoda, skladištenju i prodaji. Za opštinu Kovačica je postojećih dvadesetak proizvođača povrća, za sada, dovoljno da bi se dobio kvalitet.

*Opština je od 2012. godine uvela poljočuvarsku slubu. Kakvi su efekti rada ove službe?

-Prošla godina je za poljoprivredu u celini bila jako teška, tako da je bilo puno paljevina, koje su do pre dve godine bile potpuna nepoznanica. Poljočuvari su javljali i sprečavali paljenja, ali je ipak bilo i štete, što znači da nisu uspeli da spreče sve pokušaje paljevina. Ali, možemo da konstatujemo da su dosta toga sprečili, jer su u dobroj vezi sa policijom, koja je uvek spremno izlazila na teren. Sprečeno je par velikih krađa. Kradljivci su uhvaćeni sa prikolicama punim kukuruza, par puta su sprečene neke "sitne" krađe povrća. Preventivno, poljočuvari imaju ulogu i ekologa, da kontrolišu da se ne baca otpad ili da se ne oru atarski putevi. Sada je problem nomadskih ispaša, koji je prisutan u celom Banatu. Ipak, u najvećoj meri, efekti njihovog rada su vidljivi, posebno ako se zna da kradljivci sada znaju da imamo dobru poljočuvarsku službu koju obavlja Agencija za obezbeđenje i interventna jedinica, koji su ozbiljni znalci svog posla.

*Kakav je plan za setvu koja će početi za mesec i po dana i posebno kakvo je interesovanje za setvu šećerne repe?

-Poslednjih nekoliko godina setva šećerne repe na nivou opštine Kovačica je bila na oko 3.000 hektara. Za šećernu repu je potrebno dosta znanja i ulaganja da bi se dobio finalni proizvod, pogodniji zemljišni uslovi, duboka obrada i zaštita u početnoj fazi. Sve to, uz klimatske promene, utiče da se poljoprivredni proizvođači (ne)opredele za određenu vrstu proizvodnje. Ne retko, vođeni interesom, proizvođači šećerne repe plasiraju svoj proizvod u susedne šećerane, a samim tim je i repe manje za šećeranu u Kovačici. Tako da od tržišnih uslova i otkupne cene koja se ugovara sa poljoprivrednim proizvođačima, zavisi i obim proizvodnje šećerne repe na terenu.

Što se tiče prolećne setve, na prvom mestu u opštini Kovačica je uvek kukuruz, koji se već decenijama javlja kao vodeća poljoprivredna kultura na ovim prostorima. I ove godine kukuruz će biti posejan na oko 17.000 hektara. Razlog za to je što kukuruz može da se sačuva u ambarima i da se čeka povoljna prodajna cena. Kultura broj dva je suncokret, koji će biti posejan na oko 6.000 hektara. Suncokret je imao dobru otkupnu cenu u prošloj, sušnoj godini imali, a prinosi su bili relativno stabilni. Soja bi trebalo da bude posejana na oko 4.000 hektara. Najbolji rejon za setvu soje je katastarska opština Debeljača, gde je pogodnije zemljište za proizvodnju ove kulture. Na nekoliko stotina hektara biće posejano krmno bilje, dok se za setvu uljane repice malo ko opredeliti.

Što se tiče povrtarstva, to je zastupljeno na nekoliko stotina hektara. Plastenička proizvodnja je nedovoljna. Na teritorije opštine Kovačici ima svega nekoliko većih plastenika, i to u Debeljači pored kanala gde postoji mogućnost zalivanja i Putnikovu, ali na manjim površinama. Imamo veće površine na otvorenom, a na njima se najviše seje zelen.

*Da li se i koliko radi na edukaciji u poljoprivredi?

-Institut "Tamiš" počinje sa edukacijom. Oni su naša savetodavna služba. Baš sutra imamo jedno savetovanje na nivou cele opštine, mada su već krenuli po mestima. Naši ljudi vole da slušaju ta predavanja koja su izuzetno posećena, jer se uvek može čuti nešto novo i korisno, a to stručno osposobljavanje, opet, sve više mora da bude obaveza poljoprivrednih proizvođača, ukoliko žele optimalne prinose-rekao je Jozef Havjar.